

Z hodnocení ČŠI vyplynulo, že 97,2 % ředitelů škol (z toho 54,8 % rozhodně ano) se daří úspěšně vytvářet pozitivní klima školy, jen necelá 3 % ředitelů škol jsou v tomto směru neúspěšná.

Ředitelé škol vyjádřili převážně spokojenost s jednotlivými oblastmi školního klimatu, výraznější výhrady měli zejména ke kvalitě materiálně-technického vybavení školy, především pracovního zázemí pro pedagogy a dostatku vyhovujících učebních pomůcek.

Podle učitelů je nejméně pozitivně hodnocenou oblastí možnost podílet se na rozhodování o škole. Ze srovnání názorů ředitelů škol a pedagogů vyplynulo, že tuto oblast ředitelé škol hodnotí výrazně pozitivněji (98,7 % ředitelů vs. 70,5 % učitelů, kteří odpověděli „rozhodně“ nebo „spíše ano“). Naopak učitelé ve srovnání s řediteli pozitivněji hodnotili spokojenost s pracovním zázemím pro pedagogy.

Celkově obě skupiny nejpozitivněji hodnotí spolupráci s místními organizacemi a bezproblémovou komunikaci mezi vedením školy a učiteli.

2.1.5 Personální podmínky v základním vzdělávání

Do personálních podmínek základních škol se zásadním způsobem promítla dlouho očekávaná novela zákona o pedagogických pracovnících. V případě, že by novela tohoto zákona nebyla přijata, od 1. ledna 2015 by podle stávajícího zákona nesplňovalo požadovanou kvalifikaci až 17 tisíc pedagogických pracovníků. Pokud by si do 1. ledna nezačali svou kvalifikaci doplňovat, museli by ze školství odejít. V některých regionech by jejich odchod ohrozil výuku žáků.

Novela zákona tak pro vymezené případy upravila předpoklad odborné kvalifikace a možnost dalšího výkonu pedagogické činnosti některým osobám, které odbornou kvalifikaci nezískaly. Novela nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Po nabytí účinnosti novely jsou zjednodušeně řečeno čtyři oblasti výjimek z požadavku získání odborné kvalifikace předepsaným studiem. První se vztahuje na zaměstnance, kteří k 1. lednu 2015 dosáhli věku 55 let a mají nejméně dvacetiletou učitelskou praxi, další na tzv. rodilé mluvčí a odborné pracovníky ve školství, například umělce, trenéry. Poslední se týká případů, kdy ředitel školy nebude moci zajistit náhradou kvalifikovaného pedagoga. Pak bude moci na nezbytně nutnou dobu přijmout i pedagoga bez potřebné kvalifikace.

Při hodnocení zařadila ČŠI v 14,8 % navštívených základních škol jejich personální zajištění vzdělávání mezi silné stránky školy, tyto školy tedy neměly problémy s požadovanou odbornou kvalifikovaností. V 6 % byly naopak personální podmínky slabou stránkou školy. Nebyl zjištěn významnější rozdíl mezi stavem kvalifikovanosti pedagogů na 1. a na 2. stupni, tato úroveň byla přibližně stejná.

Porušení právních předpisů v oblasti personálního zajištění školy bylo ve školním roce 2014/2015 zjištěno v 10,7 % hodnocených škol. Nejčastěji se porušení týkalo předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka, zejména chybějící kvalifikace. Z výpovědí ředitelů základních škol vyplynulo, že 86,9 % učitelů splňuje podmínky odborné kvalifikace podle zákona o pedagogických pracovnících a celkem 7,6 % učitelů může vykonávat přímou pedagogickou činnost na základě výjimek novely zákona o pedagogických pracovnících, aniž by ke dni účinnosti této novely splňovali požadavek odborné kvalifikace.

Přestože právní předpisy vyžadují pro výuku v základní škole pouze kvalifikaci pro 1., resp. pro 2. stupeň, ČŠI zjišťovala také aprobovanost pro výuku daného vyučovacího předmětu zejména na 2. stupni. Sami ředitelé přitom na aprobovanost kladou stále velký důraz, protože zodpovídají za kvalitu vzdělávání, které škola poskytuje. V hodnocených školách vzdělávali v 73,1 % hodin odborně kvalifikovaní učitelé, kteří vystudovali vyučovaný obor v rámci své vysokoškolské přípravy na učitelskou profesi.

Ve školním roce 2014/2015 činil průměrný věk učitelů ve sledovaných vyučovacích hodinách 44,5 roku (setrvalý stav ve srovnání s loňským školním rokem). Průměrná délka praxe